

Muzică electronică

Cu ocazia împlinirii a 80 de ani de la crearea Societății Ccompozitorilor Români (1920-2000), U.C.M.R. (moștenitoarea și continuatoarea acesteia) a organizat, pe parcursul a două săptămâni, o suită de manifestări muzicale, dedicate acestui eveniment deosebit. În cadrul concertelor și recitalurilor s-au abordat genuri și stiluri diverse, utilizându-se implicit limbaje muzicale dintre cele mai diferite, acoperind o arie vastă a creației autohtone. În acest veritabil mozaic de manifestări s-a înscris și un eveniment aparte – concertul de muzică electronică românească.

Programul a debutat cu lucrarea intitulată *Celliphonia*, aparținând compozitorului Călin Ioachimescu și având-o ca solistă pe violoncelista Anca Vartolomei (căreia i-a fost, de altfel, dedicată). Este o creație ce se desfășoară pe două planuri: cel al evoluției **live** a instrumentului solist (conectat electric, având astfel sunetul prelucrat ca atare), ce constituie firul conducător al lucrării, și cel al muzicii **înregistrate** (pe CD), sincron cu cel dintâi, conturând elementul de fond, constând în special din pedale-isonuri, alternand (în spiritul unor principii estetice) diferite sonorități-timbruri. *Celliphonia* pune în valoare multiplele posibilități tehnico-expresive, timbral-spectaculare ale acestui instrument, explorarea și conjugarea lor electroacustică quasi-nelimitată. Acest tip de abordare creativă, această tratare – a luxurianței timbral-expresive, în toate registrele – concordă, în bună măsură, cu personalitatea artistică remarcabilă a Ancăi Vartolomei, o redutabilă interpretă ce s-a dedicat, cu toată ardoarea, promovării muzicii românești contemporane.

Cuvântul lui Nucu Teodoreanu constituie o parafrază biblică, concepută într-un original limbaj electronic, degajând - paradoxal – o excepțională poeticitate. Lucrarea este încărcată de metafore, pare o aventură uimitoare a cuvântului, conform viziunii transcendente a neuitatului Nichita – “o preumblare prin sinele lucrurilor”. Ideea cuvântului-prim, care se naște printr-un uluitor fenomen de structurare, l-a fascinat și pe poet, iar muzica tânărului compozitor nu este decât o ingenioasă prelungire sonoră a semnificației versurilor:

“Acel **cuvânt** îl visez
care a fost la început
lumilor lumii
plutind prin întuneric și despărțind
apele de lumină”

Miracolul metamorfozării ideii în rostire este sugerat prin intermediul unor sonorități aflate la granița dintre zgomot și sunet, un vuiet cosmic (al genezei) supraordonat în eter de Idee, structurată concentrat în Cuvânt... *Cuvântul*, cu aura sa magică, cu energiile sale latente impresionante, cu rezonanțele sale speciale, deținând o semantică immanentă. *Cuvântul* este un poem lirico-electronic de o deosebită valoare.

Jurnal '99 este o lucrare semnată de Maia Ciobanu, ce se înscrie în ciclul intitulat "*Jurnal*", a cărei primă filă a fost relizată în anul 1988. Structura lucrării este cât se poate de semnificativă în ceea ce privește trimiterile titlului. Autoarea își realizează propriul jurnal într-o manieră muzicală proprie, citând frânturi, fragmente din lucrările create într-un anumit an calendaristic (în cazul de față 1999), rememorând afectiv, prin intermediul acestora, numeroase întâmplări curente, detalii aparent lipsite de importanță, aducând în prim plan starea de spirit dominantă a respectivei perioade – o "introspecție" sui-generis. Lucrarea se înscrie în categoria celor tematice (semnal tematic de natură ritmică), tema revenind asemenea unui leitmotiv. Deschiderile spațiale, dualitatea planurilor, configurările heterofonice, frumusețea cântului la vioară, multitudinea timbrajelor și revenirea mereu la semnalul tematic conferă rotunjime și unitate lucrării, învăluind-o într-un nimb meditativ.

În fine, *Nostramusique*, o lucrare dedicată clarinetistului Aurelian Octav Popa și semnată de Dan Dediu, aduce din nou în prim plan interferența, realizată în concert, a evoluției **live** a solistului cu muzica de pe CD. Totul pornește de la timbrul clarinetului (catifelat, senzual), prezentat, prin intermediul acestei creații, în toată splendoarea sa. Este o mostră de "bel-canto" clarinetistic, în cadrul căreia protagonistului (un **homo ludens** contemporan) îi place jocul, contaminându-i iremediabil pe toți cei din jurul sau. Aurelian Octav Popa este un maestru al realizării unei veritabile sinergii a receptării artistice, un virtuoz ce-i fascinează în "joacă" chiar și pe creatori.

Remarc, în încheiere, valoarea deosebită a celor patru producții muzicale electronice.

Carmen POPA

Marginalii la un concert extraordinar

În cadrul concertelor festive, susținute cu prilejul împlinirii celor 80 de ani de la crearea Societății Compozitorilor Români, în Sala "Mihail Jora" a Societății Române de Radiodifuziune a avut loc un concert a cappella - într-adevăr, extraordinar! - închinat creatorilor români de muzică destinată formațiilor corale. Conducerea Corului Academic Radio a aparținut lui Dan Mihai Goia, cel ce și-a făcut ucenicia în ambianța spirituală elevată a corului "Madrigal", legat - **aere perennius**... - de numele lui Marin Constantin. Dan Mihai Goia este și un muzicolog profund, care și-a ales ca teză de doctorat un subiect pretențios: personalitatea creatoare a renașcentistului Don Carlo Gesualdo Principe da Venosa.

În concertul formației dirijate de Dan Mihai Goia am putut audia opus-uri de